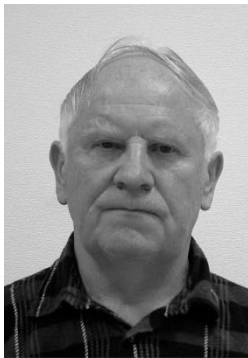

HEINO LÕIVEKE – 75

Eesti Maaviljeluse Instituudi taimekaitse ala väga kauaegne töötaja Heino Lõiveke sündis 11. veebruaril 1942 Petseri linnas, õppis Meremäe 7-klassilises koolis ja seejärel Rāpina Aiandustehnikumis, mille lõpetas puu- ja köögiviljanduse erialal 1960. aastal (*cum laude*). Jätkas õpinguid Eesti Põllumajanduse Akadeemias agroomia erialal, lõpetas õpetatud agroomina 1965. aastal (*cum laude*). Tööle suunati ta Sakku Eesti Maaviljeluse ja Maaparanduse Teadusliku Uurimise Instituuti taimekaitse osakonda nooremteaduriks. Sakku jäi ta elama ja tööle kuni pensionile siirdumiseni 2016. a. Õppis aastatel 1968–1970 statsionaarses aspirantuuris, kaitses 1972 edukalt kandidaadiväitekirja teemal „Kurgi fusarioosi levik, tekitajad ja tõrjevõimalused katmikalal“. Vanemteaduri kutse omistati talle 1982. a. Aastakümnete jooksul on instituudi nime mitmel korral muudetud, mitmes ametis on töötanud ka juubilar. On olnud nooremteadur, teadur, vanemteadur (alates 1976), juhtiv teadur (1988–1994), osakonna juhataja (1994–1998) ja instituudi direktor (2000–2002) ning seejärel aastatel 2002–2016 taas taimekaitse sektori vanemteadur. Vahepeal (1998–2000) töötas Heino Lõiveke põllumajandusministeeriumis taimekasvatusbüroo juhatajana.

Heino Lõiveke teaduslik uurimistöö on olnud suunatud aastatel 1965–1976 köögiviljade (kurgi, tomati, kapsa, porgandi jt) haiguste bioloogia, tekitajate ja tõrje uurimisele. Järgnenud aastatel on peaarõhk olnud teraviljahaigustel ja tõrje võtetel: fusarioosid, hallitusseened – nende toksilisus, toksiinide tuvastamine ja toksiinide tekke vältimine kasvatamisel ning säilitamisel. Aastast 2006 laiienes uurimistöö ka silode mikrobioloogilisele kvaliteedile (koos pm dr Paul Lättemäega). Olnud mahuka sihtfinantseeritava teema „Põllukultuuride saaki ja selle kvaliteeti kujundavate faktorite reguleerimine, teoreetiliste aluste täiustamine ning saagi modelleerimine“ juht. Hiljem koordineerinud rakendusuuringu „Eesti teravilja kvaliteeti ja ohutust mõjutavad hallitusseened ja nende mõju vähendamine“ täitmist.

Instituudi põllundusosakonna juhtajana algatas Sakus, Kuusikul ja Olustveres põllupäevade korraldamise tava, mis on toimunud 1995. aastast kuni viimase ajani. Algatas ka koostöö Jokioises asuva Soome Põllumajanduse Uurimiskeskusega, mille raames toimusid iga-aastased teadusseminarid. Ministeeriumis tööta-

mise ajal juhtis Eesti-Taani koostööprojekti „Taimekaitsealase arvutinõustamise süsteemi katsetamine ja rakendamine Eestis“.

Heino Lõiveke on olnud viljakas kirjutaja. Tema sulest on trükki jõudnud „Köögiviljakultuuride haigused“ (Tln, 1986), „Taimekaitse käsiraamat“ (Tln, 1995) ning taimekaitse peatükid raamatutes „Teraviljakasvatuse käsiraamat“ (Saku, 1999), „Kartulikasvatuse“ (Tartu, 2002), „Õlikultuuride kasvataja käsiraamat“ (Saku, 2004). On avaldanud trükis üle 500 teadusliku ja populaarteadusliku artikli nii kodu- kui välismaistes väljaannetes. Populaarne esineja Eesti Raadio ja Eesti Televisiooni saadetes „Põllumehe tund“, „Kasulikku nõuannet“, „Viljaveski“, „Vaata aeda“ ning „Aiasaade“. Korraldanud taimekaitsealaseid näitusi Tartu põllumajandusnäitustel, aianduse ja mesinduse seltsi osakondades, maakondade kultuurimajades ja talupäevadel. On juhendanud Eesti Maaülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilaste bakalaureuse ja magistratöid, olnud doktorandi juhendaja.

Tähelepanuväärne on juubilaril panus ka ühiskondlikes ametites. Ta on olnud Eesti Taimekaitse Seltsi juhatuse esimees (nüüd juhatuse aktiivne liige), Akadeemilise Põllumajanduse Seltsi ja Eesti Agronoomide Seltsi liige, Eesti Maaviljeluse Instituudi, Jõgeva Sordiaretuse Instituudi ja EPMÜ Polli Aiandusinstituudi teadusnõukogu liige, Saku valla volikogu liige, Tallinna Teadlaste Maja nõukogu liige, Tartu Rahu Põlistamise Seltsi liige jne.

Heino Lõiveke on kogu elu harrastanud laulmist. EPA-s õppimise ajal laulis teater Vanemuine õppekoores, Sakus on laulnud meesansambelis ja segakooris Tuljak. Viimasega on osalenud kontsertmatkadel Itaalias, Ungaris, Taanis, Rootsis, Soomes, Tadžikistanis, Usbekistanis ja muidugi kõigis kolmes Balti riigis. Sõprade ringis on ta teinud kui ehitaja. On valmis ehitanud (Sakust nädalavahetusteks kohale sõites) maja oma kodukohas Meremäel, teise maja ka Sakus, millest küll tänaseks on loobunud. Rāpinas omandatud aianduse eriala pole samuti unustanud. Õunad, pirnid, ploomid, marjad, kartuli ja köögivilja kasvatab ikka ise. Ka hoidiste valmistamise kunsti valdab perfektselt.

Tähelepanuväärse panuse eest põllumajandusteaduse edendamisel on Heino Lõivekest autasustatud põllumajandusministeeriumi medaliga „Külvaja“ (2002) ja ministeeriumi hõbedase teenetemärgiga (2014), lisaks paljude tänu- ja aukirjadega.

Kolleegid soovivad Heino Lõivekele palju õnne juubeli puhul, tugevat tervist ja energiat meie teadusüritustel kaasa loomiseks ning hobidega tegelemiseks!

Ants Bender